

Statenvoorstel

Vergaderdatum GS: 16 mei 2023

Portefeuillehouder: Potjer

Uiterlijke beslistermijn: n.v.t.

Documentnummer: PZH-2023-831948846

DOS-2016-0004358

Onderwerp

Actualisatie monitor leefomgeving Zuid-Holland

Bestuurlijke samenvatting van het voorstel

Vorig jaar is een eerste versie van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland door Provinciale Staten vastgesteld. Volgens afspraak wordt een geactualiseerde versie van de monitor gelijktijdig met het aanbieden van de Kadernota aan Provinciale Staten aangeboden.

De Monitor Leefomgeving Zuid-Holland is een weergave van de staat van de leefomgeving 'buiten' in de Provincie Zuid-Holland. De monitor beschrijft deze staat van de leefomgeving aan de hand van (een beperkt aantal) indicatoren, gegroepeerd in thema's. Een belangrijk kenmerk van de monitor is dat het een zekere stabiliteit biedt. Op die manier worden langjarige trends en ontwikkelingen zichtbaar. De uitdaging is het vinden van een juiste balans tussen voldoende brede dekking van de leefomgeving aan de ene kant en overzichtelijkheid, communicatieve waarde en (dus) een bepaalde compactheid aan de andere kant. De Monitor Leefomgeving Zuid-Holland brengt (beleidsrelevante) ontwikkelingen in de leefomgeving in beeld. De monitor doet echter geen uitspraak over de relatie met provinciaal beleid of de effectiviteit, efficiëntie of legitimiteit van provinciale keuzes binnen het provinciaal beleid.

Aan Provinciale Staten wordt gevraagd om in te stemmen met (her)definitie van een aantal individuele indicatoren binnen de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland en kennis te nemen van al dan niet geactualiseerde kleurscores van individuele indicatoren.

Context

De inwerkingtreding van de Omgevingswet vindt inmiddels definitief plaats op 1 januari 2024. Voor de ontwikkeling van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland staat het doel van het Omgevingsbeleid centraal, zoals dat in de Omgevingswet is geformuleerd (artikel 1.3):

1. Het bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit,
- en -
2. Het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

Met het beschikbaar hebben van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland zijn we voorbereid op de daadwerkelijk inwerkingtreding van de Omgevingswet.

Terugblik

Provinciale Staten hebben op 20 februari 2019 de Omgevingsvisie Zuid-Holland vastgesteld. De visie is één van de kerninstrumenten uit de Omgevingswet. Gekoppeld aan de Omgevingsvisie is op dat moment een procedure voor een Milieueffectrapportage (planMER) uitgevoerd, met als resultaat de Leefomgevingstoets Zuid-Holland. De Commissie voor de milieueffectrapportage heeft over de inhoud van de Leefomgevingstoets van destijds een advies uitgebracht. De commissie adviseerde hierin onder andere om de informatie over de staat van de leefomgeving systematisch en op transparante wijze bij te gaan houden. Gedeputeerde Staten hebben dit advies overgenomen en aan Provinciale Staten toegezegd een monitor te ontwikkelen, als onderdeel van de beleidscyclus Omgevingsbeleid.

De toegezegde monitor richt zich op de daadwerkelijke ontwikkelingen in de leefomgeving 'buiten', waarbij de nadruk ligt op effect indicatoren ('outcome') en niet op prestatie indicatoren ('output' en/of 'throughput'). De consequentie hiervan is dat de monitor beleidsrelevante ontwikkelingen in de leefomgeving wel in beeld brengt, maar geen uitspraak doet over de effectiviteit, efficiency of legitimiteit van provinciaal beleid. Het betreft geen beleidsevaluatie of verantwoording van ingezette middelen. De monitor biedt wel een aanknopingspunt om hierover vragen te stellen en kan aanleiding geven om middels (beleids)evaluaties verder onderzoek te doen.

In de beleidscyclus is de monitor de volgende signalerende en agenderende functie toegedicht:

- Inzicht te geven aan eenieder in de kwaliteit van leefomgeving in Zuid-Holland.
- Input te leveren voor aanpassing van bestaand beleid of ontwikkeling van nieuw beleid, waaronder het voeren van de langetermijnagenda Omgevingsbeleid, waarbij de uitkomst van de monitor aanleiding kan vormen om (beleids)evaluaties uit te voeren en verkenningen te starten.
- Een specifieke rol te vervullen bij wijzigen of ontwikkelen van nieuw strategisch Omgevingsbeleid (zoals in de Omgevingsvisie). De monitoringsgegevens vormen dan input voor een leefomgevingstoets. In deze toets – die bij elke beleidswijziging wordt uitgevoerd – wordt ter ondersteuning van de besluitvorming een inschatting gemaakt van de leefomgevingseffecten van het gewijzigde beleid. In bepaalde gevallen -wanneer een Milieueffectrapportage verplicht is – schaal de leefomgevingstoets op naar een m.e.r.-procedure. De indicatoren uit de monitor vormen dan een belangrijke bouwsteen bij het opstellen van een leefomgevingstoets (en indien van toepassing: een m.e.r.), maar een dergelijke toets vraagt in voorkomende gevallen nog wel om aanvullende informatie en een eigen traject.

In de periode tussen 2019 en 2022 is de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland in stappen en in overleg met Provinciale Staten nader uitgewerkt. In oktober 2022 is de definitieve versie van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland vastgesteld door Provinciale Staten. Volgens afspraak wordt een geactualiseerde versie van de monitor jaarlijks gelijktijdig met het aanbieden van de Kadernota aan Provinciale Staten aangeboden.

Inhoud

De Monitor Leefomgeving Zuid-Holland

De Monitor Leefomgeving Zuid-Holland is dus een weergave van de staat van de leefomgeving 'buiten' in de provincie Zuid-Holland. De monitor beschrijft deze staat van de leefomgeving aan de hand van een set van indicatoren, gegroepeerd in thema's. De nadruk ligt op effectindicatoren ('uitkomst') en niet op prestatie indicatoren ('bereikte resultaten'). De monitor betreft een visueel vormgegeven raamwerk, in de vorm van een wiel (of een rad), waarin een set van indicatoren een

logische plek is gegeven. Per indicator van het wiel is met een kleurcodering de staat van de leefomgeving op die indicator weergegeven.

De keuze voor indicatoren en indeling van de monitor sluit zoveel mogelijk aan bij de beleidsthema's binnen het provinciale leefomgevingsbeleid. De monitor leefomgeving richt zich op de staat van de leefomgeving 'buiten', waarbij stabiliteit een belangrijk kenmerk is. De gekozen indicatoren beogen deze stabiele basis in zich te hebben.

Bij het vullen van de monitor wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van data die al verzameld is en wordt, bijvoorbeeld door het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Omgevingsdiensten en het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL). We sluiten zoveel als mogelijk aan bij bestaande (en in ontwikkeling zijnde) monitorsystemen en in sommige gevallen bij monitoringsgegevens van decentrale overheden. Naast de inhoudelijke opzet is er ook aandacht voor de data governance. We stellen eisen aan de data die ten grondslag ligt aan de indicatoren voor wat betreft de kwaliteit, de openbaarheid en de herhaalbaarheid. Openbaarheid en toegankelijkheid van de databronnen is voor zover mogelijk altijd het uitgangsprincipe.

Met name ten behoeve van de specifieke rol bij planMER-procedures en leefomgevingstoetsen, waarbij er behoefte is aan een goede beschrijving van hoe het er nu voorstaat en wat de verwachte 'autonome ontwikkeling' bij ongewijzigde beleid is, is per indicator naast een kleurscore voor de huidige situatie ook een kleurscore voor de verwachte langjarige ontwikkeling opgenomen.

De uitdaging bij de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland is het vinden van een juiste balans tussen voldoende brede dekking van de leefomgeving aan de ene kant en overzichtelijkheid, communicatieve waarde en (dus) een bepaalde compactheid aan de andere kant. Om die reden beogen wij de omvang van de monitor te 'begrenzen' op maximaal 45 indicatoren. In de huidige monitor zijn momenteel 41 indicatoren opgenomen, zodat er nog ruimte is voor 4 aanvullende indicatoren.

De monitor is beschikbaar als online digitale raadpleegomgeving, te raadplegen via:
<https://monitorleefomgeving.zuid-holland.nl/>.

Actualisatie van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland

In 2022 zijn de kaders en de opzet van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland (set van indicatoren en beoordelingscriteria per indicator) voor het eerst vastgesteld door Provinciale Staten. Conform het afgesproken werkingsprincipe en de verdeling van verantwoordelijkheden wordt nu:

1. Aan Provinciale Staten gevraagd om in te stemmen met (her)definitie van een aantal individuele indicatoren binnen de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland;
2. Aan Provinciale Staten ter kennisname de al dan niet geactualiseerde kleurscores van individuele indicatoren aangeboden.

Daarnaast zijn in het kader van de doorontwikkeling van het instrument Monitor Leefomgeving Zuid-Holland een aantal meer 'redactionele' wijzigingen doorgevoerd.

De (her)definitie van de kleurscore van de individuele indicatoren heeft hoofdzakelijk betrekking op indicatoren die bij de vorige versie nog verder moesten worden uitgewerkt (nog op 'grijs' stonden) of toen op basis van inschatting van een kleurscore zijn voorzien.

De indicatoren waarop aanpassing van de (her)definitie van de kleurscore indicatoren heeft plaatsgevonden zijn:

- Hittestress;
- Wateroverlast;
- Capaciteit elektriciteitsnetwerk Zuid-Holland (in plaats van Inpassing in regionale elektriciteitsinfrastructuur);
- Licht;
- Tevredenheid woonomgeving (in plaats van Beleving stedelijke woonomgeving);
- Duurzame mobiliteit;
- Samenstelling woningvoorraad (in plaats van Toegankelijke woningmarkt);
- Inclusieve energietransitie (in plaats van Energiearmoede);
- Leefbaarheid.

Voor de uitwerking van de (her)definitie van deze indicatoren wordt verwezen naar bijlage 1.

In bijlage 1 is daarnaast een overzicht opgenomen van:

- Indicatoren waarvoor nieuwe data beschikbaar is gekomen die, al dan niet, tot wijziging van de kleurscore heeft geleid;
- Indicatoren waarvoor geen nieuwe data beschikbaar is gekomen en de kleurscore dus niet is aangepast;
- Indicatoren die nog in ontwikkeling zijn.

Een toelichting op de doorontwikkeling van het instrument Monitor Leefomgeving Zuid-Holland is opgenomen in bijlage 2. Het betreft de volgende doorontwikkeling:

- Het beschikbaar stellen van de monitor in een versie die beter leesbaar is voor mensen met een visuele beperking;
- Het beoogde versiebeheer van de monitor leefomgeving;
- Het toevoegen van gedetailleerde kaarten op gebiedsniveau om regionale verschillen in beeld te brengen;
- Het wijzigen van de thema-indeling van de monitor leefomgeving.

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet definitief in werking. Het Rijk hanteert om richting te geven aan de prioriteiten uit de nationale Omgevingsvisie het zogeheten Rad van de Leefomgeving als de basis in de beoordelingsmethodiek van milieueffectonderzoek en als kader voor de beschrijving van de staat van de leefomgeving, de referentiesituatie. In dit rad wordt onderscheid gemaakt tussen enerzijds het beschermen van de fysieke leefomgeving en anderzijds het vervullen van maatschappelijke behoeften zoals omschreven in artikel 1.3 van de Omgevingswet. Om een goede aansluiting te maken met de landelijke systematiek is in de monitor leefomgeving de thema-indeling van dit Rad van de Leefomgeving overgenomen.

In de vorige versie van de monitor leefomgeving is 'brede welvaart' in de monitor geïntegreerd door een kleuring te geven aan toenmalige thema's binnen de monitor. Met het overnemen van de indeling van het Rad van de Leefomgeving zoals het Rijk hanteert, waarbij het ook gaat over vervullen van maatschappelijke behoefte, is het onderwerp 'brede welvaart' eveneens geborgd.

Bij de vorige versie van de monitor is door Provinciale Staten verzocht om een verdere differentiatie in de kleurscores te onderzoeken. In de huidige scoringsmethodiek wordt gebruik gemaakt van de drie 'stoplichtkleuren', namelijk groen, oranje en rood. Hoewel het verzoek om inzicht in meer

gedifferentieerde kleurscore te begrijpen is, geldt ook hier het principe van compactheid en eenvoud en juist ook in relatie tot de signalerende werking die het beoogt. Het meest relevant zouden de momenten moeten zijn waarop indicatoren, voor de huidige of toekomstige situatie, 'van kleur verschieten'. Een verdere differentiatie van de kleurscores is daarom niet toegepast. Wel zijn bij de individuele indicatoren, indien beschikbaar, doorklikbare links opgenomen naar meer gedetailleerde informatie over het achterliggende databronnen van de indicator.

Relatie met inzicht in doeltreffendheid en doelmatigheid van provinciaal beleid

De Monitor Leefomgeving Zuid-Holland brengt de beleidsrelevante ontwikkelingen in de leefomgeving in beeld, maar bevat geen relatie met inzet van of de doeltreffendheid en doelmatigheid van provinciale beleidskeuzes en inzet van provinciale middelen. Stel dat alle beoogde doelen van provinciaal beleid gehaald worden, dan geeft de monitor leefomgeving wel een signaal af of er daarmee ook afdoende veranderingen optreden in de leefomgeving van de provincie Zuid-Holland. Het kunnen leggen van het verband tussen afgesproken prestatie indicatoren ('output' en/of 'throughput') en een monitor leefomgeving met effect indicatoren ('outcome'), draagt bij aan het inzichtelijk maken van de doeltreffendheid en doelmatigheid van provinciale beleidskeuzes.

Eerder hebben GS aan PS toegezegd om het beleid van de provincie op gezette tijden te evalueren, waarbij is vastgelegd dat nieuw beleid na 2 jaar en staand beleid minimaal iedere 4 jaar wordt geëvalueerd. GS hebben toegezegd hiervoor een planning op te nemen in de Lange Termijn Agenda Omgevingsbeleid (LTA). Het actuele overzicht van deze planning is in de [LTA](#) te vinden. Het raamwerk van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland biedt handvatten voor de uitwerking van de beleidslogica tussen impact in de leefomgeving op lange termijn enerzijds en het afspreken van concrete beleidsprestaties voor de kortere termijn anderzijds.

Naast de overkoepelende monitor leefomgeving zijn diverse meer specifieke en gedetailleerde monitors beschikbaar, zoals bijvoorbeeld de [Woonbarometer](#), de [Meterstand](#) en de [Monitor Klimaatadaptatie](#). Op grond van de planning in de LTA wordt momenteel gewerkt aan het in kaart brengen van de benodigde informatie om de doeltreffendheid en doelmatigheid van alle beleidskeuzes in het Omgevingsbeleid te kunnen evalueren. Aan de hand van de stappen zoals uitgewerkt in de beleid-data-cyclus wordt gewerkt aan het op orde brengen van de benodigde informatie over de beleidsprestaties, de zogeheten Beleidsmonitor. De monitor leefomgeving vervult daarin een rol, maar is zelf geen evaluatie van specifieke beleidsprestaties of verantwoording van ingezette middelen. De ambitie is dat over twee jaar voor alle beleidskeuzes de relevante informatie over de beleidsprestaties via de Beleidsmonitor beschikbaar kunnen worden gesteld aan Provinciale Staten.

Toekomstige doorontwikkeling

Naast dat de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland onderdeel is van de beleidscyclus, is doorontwikkeling van de monitor zelf ook een cyclisch proces. Om trends zichtbaar te maken is stabiliteit een belangrijke kwaliteit van een monitor. Dit wordt echter telkens afgewogen tegen 'van toepassing zijn' op de maatschappelijke opgaven; het geformuleerde beleid en de beschikbaarheid van (betere) indicatoren c.q. data. Tussen de eerste versies van de monitor en de huidige versie heeft een aanzienlijke doorontwikkeling plaatsgevonden, met name in de opzet van de monitor. Het ligt in de lijn der verwachting dat de toekomstige doorontwikkeling zich zal richten op doorontwikkeling binnen en het toevoegen of uitwisselen van individuele indicatoren.

De monitor is beschikbaar als online digitale raadpleegomgeving. Binnen deze digitale raadpleegomgeving zullen bij de individuele indicatoren in voorkomende gevallen extra informatie, duiding en of relevantie visualisaties worden toegevoegd. De basis opzet en de informatie zoals opgenomen in de bijgevoegde bijlagen zal daarbij niet wijzigen.

Naast de eerder benoemde inhoudelijke doorontwikkelingspunten van de monitor leefomgeving is ook gewerkt aan verdere digitalisering van het instrument. Hierdoor zullen geactualiseerde versies van de monitor in de toekomst zoveel mogelijk als digitaal instrument worden aangeboden, waarbij de belangrijkste veranderingen, indien van toepassing, apart zullen worden geduid.

Binnen de huidige monitor is momenteel nog ruimte is voor vier aanvullende indicatoren. Voor de geactualiseerde monitor leefomgeving van 2024 wordt in ieder geval gedacht aan het toevoegen van:

- Een indicator waarin de (ontwikkeling van) brede welvaart in Zuid-Holland wordt vergeleken met de (ontwikkeling van) brede welvaart in andere provincies;
- Nader te bepalen indicatoren die ingaan op de sociale cohesie en/of mate van participatie in Zuid-Holland. Bijvoorbeeld een indicator over 'Vertrouwen in instituties', indien mogelijk gespecificeerd voor de Zuid-Hollandse situatie.

Proces

Bij de opzet en invulling van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland zijn in algemene zin meerdere adviesgesprekken gevoerd met de Commissie m.e.r., de DCMR Milieudienst Rijnmond (het bevoegd gezag als het gaat om het uitvoeren van planMER-procedures en leefomgevingstoetsen) en de Provinciale Adviescommissie Leefomgevingskwaliteit (PAL). Ook is het PBL vanuit de Monitor NOVI in het beginstadium betrokken geweest bij de ontwikkeling van de indicatorenlijst.

Daarnaast is ervaring opgedaan met de werking van de monitor vanuit het doorlopen van planMER-procedures voor de module Energietransitie en de gebiedsontwikkeling Zuidplaspolder. Voor het kunnen uitvoeren van planMER-procedures en leefomgevingstoetsen is er behoefte aan een goede beschrijving van de zogeheten 'Referentiesituatie'. Hoe staat het er in het nu voor en wat is de verwachte 'autonome ontwikkeling' bij ongewijzigde beleid? Op basis van deze ervaring is naast een score voor de huidige situatie en de ontwikkelrichting van de laatste jaren was, ook een langjarige verwachting voor de toekomst (bij ongewijzigd beleid) toegevoegd.

Voor specifiek het instrument Monitor Leefomgeving Zuid-Holland is gericht een apart advies aan de Commissie m.e.r. gevraagd. Bij de eerste versie van de monitor leefomgeving was de kleurscore in principe gebaseerd op professionele beoordeling vanuit de betrokken deskundigen (*expert judgement*). Op basis van het aparte advies van de Commissie m.e.r. is de professionele beoordeling vervangen door een expliciete definitie per indicator van het beoordelingscriterium. (De kleurscore voor de verwachting voor de toekomst is uiteraard wel nog steeds gebaseerd op een inschatting op basis van ervaring.) Daarnaast is naar aanleiding van het aparte advies van de Commissie m.e.r. en gezien het feit dat in Provinciale Staten eerder ook het belang van het sociale domein aan de orde is geweest, een onderdeel Brede Welvaart toegevoegd aan de monitor. Daarmee heeft de verwevenheid tussen de fysieke leefomgeving en de sociale leefomgeving toen een plek gekregen.

Ook is advies gevraagd van het Expertpanel Gebruiksvriendelijkheid, onderdeel van het initiatief Gebruiker Centraal, gericht zich op de opzet van de digitale raadpleegomgeving. Op basis van dit advies is de digitale raadpleegomgeving voorzien van meer toelichting en uitleg over het doel en de doelgroep van de monitor leefomgeving. Daarnaast is de digitale raadpleegomgeving overzichtelijker opgebouwd, en is naast een visualisatie van de monitor leefomgeving als een 'wiel', de set van indicatoren van de monitor ook in een lijstweergave opgenomen. Overige tekstuele en leesbaarheidsadviezen zijn voor zover mogelijk aangepast of verwerkt.

Procedure

Juridische en beleidsmatige consequenties

De indicatoren uit de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland hebben een specifieke functie als het gaat om het wijzigen of ontwikkelen van nieuw strategisch Omgevingsbeleid (zoals in de Omgevingsvisie). De indicatoren vormen dan de het vertrekpunt voor een leefomgevingstoets. In deze toets – die bij elke beleidswijziging zal worden uitgevoerd – wordt ter ondersteuning van de besluitvorming, aan de hand van de indicatoren uit de monitor, een inschatting gemaakt van de leefomgevingseffecten van het gewijzigde beleid. In bepaalde gevallen – wanneer een milieueffectrapportage verplicht is – schaalde de leefomgevingstoets op naar een m.e.r.-procedure. De indicatoren uit de monitor vormen een belangrijke bouwsteen bij het opstellen van een leefomgevingstoets (en indien van toepassing een planMER). Een dergelijke toets vraagt echter nog wel om aanvullende informatie en een eigen traject, waarbij de uiteindelijke set van relevante indicatoren en de bijbehorende kleurscores nadrukkelijk tot stand komen aan de hand van advies van de commissie m.e.r.

Daarnaast ondersteunt de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland de beleidscyclus van de hele organisatie. De opzet, de vulling en het actualiseren van de monitor is een organisatie brede taak, die wordt opgenomen als onderdeel van het reguliere beleids- en verantwoordingsproces.

Werkingsprincipe en verdeling verantwoordelijkheid

De rol van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland zien wij als tweeledig. Enerzijds zien wij een rol voor de monitor, en een jaarlijkse geactualiseerde versie ervan, als onderdeel van de beleidscyclus. De monitor brengt de beoogde impact op de leefomgeving in beeld aan de hand van benoemde effectindicatoren. Die impact wordt langjarig gemonitord, zodat trends waarneembaar worden. De waarde van een indicator, of de ontwikkeling daarvan in de tijd, kan de noodzaak tot reflectie op het gevoerde beleid agenderen. Provinciale Staten kunnen de monitor gebruiken ter ondersteuning van haar agenderende rol. Anderzijds dienen de indicatoren uit de monitor een rol bij het uitvoeren van toekomstige leefomgevingstoetsen en planMER-procedures.

In de verdeling van verantwoordelijkheden is het volgende werkingsprincipe afgesproken:

- Provinciale Staten hebben ingestemd met de kaders en de opzet van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland (set van indicatoren en beoordelingscriteria per indicator);
- Bij het jaarlijks aanbieden van een geactualiseerde versie van de monitor zullen, indien van toepassing, voorstellen tot wijziging van de kaders en de opzet opnieuw worden voorgelegd aan Provinciale Staten;
- Indien bij het jaarlijks aanbieden van de geactualiseerde versie van de monitor alleen sprake is van (eventuele) wijziging van de kleurscores, zal de geactualiseerde monitor (digitaal) ter kennisname aan Provinciale Staten worden aangeboden.

Vervolgproces

Een volgende geactualiseerde versie van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland zal in 2024 aan Provinciale Staten wordt aangeboden, gelijktijdig met het aanbieden van een nieuwe Kadernota.

Ontwerp-Besluit

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Gelezen het voorstel van Gedeputeerde Staten van 16 mei 2023, met het besluitnummer PZH-2023-831948846;

Gelet op Artikel 143, lid 2 van de Provinciewet;

Besluiten:

1. In te stemmen met wijziging van de kaders en opzet van de Monitor Leefomgeving Zuid-Holland, betreffende de (her)definitie van de benoemde inliggende indicatoren en de beoordelingscriteria per indicator van deze indicatoren.

Den Haag, 2023

Provinciale Staten van Zuid-Holland,

Griffier
B.S.M. Sepers

Voorzitter
drs. J. Smit

Bijlagen:

- *Bijlage 1: Actualisatie indicatoren Monitor Leefomgeving Zuid-Holland;*
- *Bijlage 2: Doorontwikkeling Monitor Leefomgeving Zuid-Holland.*

Den Haag, 16 mei 2023

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,

Secretaris
drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Voorzitter
drs. J. Smit